

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII

PODSTAWA PRAWNA

Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej.

Rozporządzenie MEN z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.

Rozporządzenie MEN z 2017 r. w sprawie warunków organizacji kształcenia, wychowania i opieki dla młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Program nauczania biologii dla szkoły podstawowej – *Puls życia* autorstwa Anny Zdziennickiej (Nowa Era).

Wewnątrzszkolny System Oceniania.

FORMY I METODY SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Uczniowie mogą być oceniani:

w sali lekcyjnej,

podczas zajęć w terenie,

za działania na rzecz szkoły i środowiska związane tematycznie z przedmiotem,

za osiągnięcia w konkursach związanych tematycznie z przedmiotem,

uczestnicząc w projektach edukacyjnych.

Obszary aktywności podlegające ocenianiu:

wyjaśnianie prawidłowości występujących w budowie i funkcjonowaniu organizmów żywych

umiejętność posługiwania się przyrządami biologicznymi,

umiejętność dokonywania planowych oraz systematycznych obserwacji,

umiejętność odczytywania i wykorzystania oraz sporządzania dokumentacji biologicznej (rysunki, schematy, wykresy, diagramy, ryciny),

umiejętność dokonywania zielników, prezentacji,

umiejętność posługiwania się słownictwem, terminologią i symboliką biologiczną, wartościowanie działalności człowieka w środowisku przyrodniczym,

wkład w pracę i przygotowanie do lekcji,

aktywność na lekcji (udział w dyskusjach: argumentowanie, przekonywanie),

formy aktywności dodatkowej.

Formy aktywności podlegające ocenie.
sprawdziany wiadomości i umiejętności po zakończonym dziale,
kartkówki z trzech ostatnich lekcji,
odpowiedzi ustne z trzech ostatnich tematów lekcyjnych.
prace domowe,
prace długoterminowe,
aktywność podczas lekcji,
uczestnictwo w konkursach biologicznych,
udział w projektach uczniowskich, prezentowanie pracy grupy,
wykonywanie prac dodatkowych (zaproponowanych przez ucznia lub wskazanych przez nauczyciela), wynikających z zainteresowań ucznia, wiążących się z programem jak i wykraczających poza program.

ZASADY I KRYTERIA OCENIANIA

Sprawdziany:

Sprawdziany są obowiązkowe. W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie, powinien napisać go w terminie dwutygodniowym od momentu powrotu do szkoły (czas i sposób do uzgodnienia z nauczycielem).

Jeżeli uczeń nie napisze sprawdzianu w uzgodnionym terminie, nauczyciel wpisuje do dziennika ocenę „zero”.

Sprawdzian jest zapowiedziany tydzień wcześniej.

Sprawdziany powinny być ocenione i oddane w ciągu dwóch tygodni.

Jeśli uzyskana przez ucznia ocena ze sprawdzianu nie satysfakcjonuje go – istnieje możliwość poprawy w terminie ustalonym przez nauczyciela (poprawa nie może odbyć się później niż dwa tygodnie od oddania prac).

Ocenę z poprawy sprawdzianu wpisuje się do dziennika obok oceny poprzedniej.

Kartkówki:

Kartkówki z trzech ostatnich lekcji nie muszą być zapowiadane, jeśli dotyczą znajomości treści realizowanych na bieżących zajęciach, zawierające treści i umiejętności z powyżej trzech lekcji są zapowiedziane tydzień wcześniej.

Nauczyciel powinien ocenić kartkówki w ciągu dwóch tygodni.

Kartkówki nie podlegają poprawie.

Kryteria oceniania sprawdzianów i kartkówek.

W przypadku wystawiania ocen z kartkówek progi procentowe mogą podlegać niewielkim zmianom (uczniowie zostaną o tym fakcie wcześniej poinformowani).

Przy ocenianiu prac pisemnych nauczyciel stosuje następujące zasady przeliczania punktów na ocenę: poniżej 30% możliwych do uzyskania punktów - niedostateczny 30% - 49% - dopuszczający 50% - 70% - dostateczny 71% - 85% - dobry 86% - 99% - bardzo dobry 100% i/lub zadanie dodatkowe (do decyzji nauczyciela) - celujący 4. Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów mających obniżone kryteria oceniania nauczyciel stosuje następujące zasady przeliczania punktów na ocenę: poniżej 19% możliwych do uzyskania punktów - niedostateczny 20% - 39% - dopuszczający 40% - 54% - dostateczny 55% - 70% - dobry 71% - 89% - bardzo dobry 90% - 100% - celujący.

Kryteria oceny odpowiedzi ustnej (kryterium opisowe).

Niedostateczny: Odpowiedź nie spełnia wymagań podanych niżej kryteriów ocen pozytywnych.

Dopuszczający: Odpowiedź zawiera niezbędną wiedzę i umiejętności konieczne z punktu widzenia realizacji celów przedmiotu i nieodzowną w toku dalszego kształcenia. Podczas odpowiedzi możliwe są liczne błędy, zarówno wiedzy merytorycznej, jak i w sposobie jej prezentowania.

Dostateczny: Uczeń zna najważniejsze fakty (wiedza podstawowa) i potrafi je zinterpretować, w wypowiedzi występują liczne błędy rzeczowe i językowe.

Dobry: Odpowiedź zawiera większość wymaganych treści (wiadomości uzupełnione są o nieco trudniejszą wiedzę rozszerzającą), poprawna pod względem językowym, dopuszczalne są jedynie nieliczne – drugorzędne z punktu widzenia tematu – błędy, uczeń nie wyczerpuje zagadnienia.

Bardzo dobry: Wypowiedź wyczerpująca pod względem faktograficznym (wiedza podstawowa + wiedza rozszerzająca + wiedza dopełniająca), swobodne operowanie faktami i dostrzeganie związków między nimi, wyciągane są wnioski, występuje ocena całościowa, treść nie wykracza poza program.

Celujący: Odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej wykracza poza obowiązujący program nauczania, zawiera treści zaczerpnięte z literatury popularnonaukowej, zawiera własne oryginalne przemyślenia i oceny.

Kryteria oceny pracy w grupie.

Ocena współpracy w grupie wystawiona jest na podstawie obserwacji, którą nauczyciel przeprowadza w czasie wykonywania przez uczniów zadań zespołowych, w szczególności zwraca uwagę na:

odpowiedzialność ucznia za wykonanie zadania powierzonego grupie,
odpowiedzialność ucznia za funkcjonowanie grupy,

odpowiedzialność ucznia za planowanie i organizację pracy w grupie.

Ocenianie aktywności uczniów.

Aktywność cząstkowa znak „plus”:

Uczeń może otrzymać „+” za aktywność podczas lekcji: częste zgłaszanie się i udzielanie prawidłowych odpowiedzi, rozwiązywanie przykładowych ćwiczeń, aktywną pracę w grupie, jak również za wszelkie prace wykonywane przez ucznia z własnej inicjatywy lub na prośbę nauczyciela;

Za trzy zgromadzone znaki „+” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.

Aktywność cząstkowa znak „minus”:

Uczeń może otrzymać znak „-” za:

brak prostego zadania domowego,

brak koniecznych materiałów potrzebnych na lekcji,

brak oznak pracy w grupie,

niewykonywanie prostych czynności w toku lekcji.

Za trzy zgromadzone znaki „-” uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

ARCHIWIZACJA PRAC

Archiwizacji do końca roku szkolnego, czyli 31 VIII podlegają: sprawdziany, kartkówki i referaty. Po okresie archiwizacji wyżej wymienione prace zostają zniszczone.

SPOSÓB UDOSTĘPNIANIA PRAC UCZNIOM, RODZICOM LUB PRAWNYM OPIEKUNOM.

Uczeń ma prawo wglądu do sprawdzonej i ocenionej pracy własnej w obecności nauczyciela i uzyskania związanej motywacji uzyskanej oceny.

Prawo wglądu do prac mają także rodzice (prawni opiekunowie) ucznia podczas zebrań z rodzicami lub indywidualnych spotkań z wychowawcą klasy, ale tylko w obecności nauczyciela biologii.

ZASADY POPRAWIANIA WYNIKÓW NIEKORZYSTNYCH

Uczeń ma prawo poprawienia wyników niekorzystnych z pisemnych sprawdzianów wiadomości i umiejętności. Poprawienie ocen nie jest jednak obligatoryjne i zależy od decyzji ucznia. W sytuacji poprawienia wyników uczeń otrzymuje nowe zadania o podobnym stopniu trudności co poprzednie. Termin poprawiania wyników niekorzystnych ustala nauczyciel w porozumieniu z uczniem; poprawa nie może jednak odbyć się później niż dwa tygodnie od daty oddania prac.

SPOSÓB WYSTAWIENIA OCENY KLASYFIKACYJNEJ

Przy wystawianiu ocen semestralnych i rocznych nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów umożliwiających podnoszenie proponowanej oceny.

Ocena semestralna lub roczna nie jest średnią ocen cząstkowych. Przy wystawianiu oceny klasyfikacyjnej największe znaczenie mają sprawdziany, w drugiej kolejności są kartkówki i odpowiedzi ustne. Inne oceny mają charakter wspomagający.

Przy wystawieniu oceny rocznej uwzględnia się pracę i wyniki z całego roku.

O ocenie pozytywnej uczeń powinien być poinformowany 10 dni przed klasyfikacją, o ocenie niedostatecznej – miesiąc wcześniej.

TRYB UZYSKIWANIA WYŻSZEJ OCENY NIŻ PRZEWIDYWANA

Nauczyciel może podnieść o jeden stopień ocenę roczną uczniowi, który jest zawsze przygotowany do lekcji, wyróżnia się aktywnością na lekcjach, wykazuje inicjatywę w pracach dodatkowych, posiada wiedzę wykraczającą ponad dany poziom, bierze udział w konkursach biologicznych lub/i akcjach związanych z ochroną środowiska przyrodniczego.

USTALENIA DODATKOWE

Obowiązkiem każdego ucznia jest przygotowanie się do lekcji.

W ciągu semestru uczeń może raz zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Za nieprzygotowanie uważa się nieopanowanie przez ucznia materiału z trzech ostatnich lekcji oraz brak pracy domowej. Uczeń nie może zgłosić nieprzygotowania do lekcji na zajęciach, na których zostały zapowiedziane sprawdziany lub kartkówki.

Braki w zeszytach i wszelkie zaległości wynikłe z powodu nieobecności ucznia powinny być uzupełniane na bieżąco.

Jeżeli podczas sprawdzianu lub kartkówki uczeń pracuje niesamodzielnie (korzysta z pomocy innych uczniów, zeszytu lub innych materiałów) wówczas otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości poprawienia.

W sytuacji, gdy uczeń postąpił nieuczciwie i oddał pracę będącą plagiatem otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości poprawienia jej.

W przypadku posiadania przez ucznia opinii lub orzeczenia PPP nauczyciel zobowiązany jest dostosować wymagania edukacyjne lub metody pracy do zaleceń poradni i możliwości ucznia.

OGÓLNE WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE:

stopień niedostateczny

Uczeń nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności zawartych w wymaganiach podstawy programowej - potrzebnych do kontynuowania nauki. W szczególności: wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki, nie posiada podstawowej orientacji w treściach biologicznych, nie wykonuje zadań domowych, nie potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł, w tym treści podręcznika, nie pracuje na lekcji, nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych i praktycznych o elementarnym stopniu trudności samodzielnie, w grupie lub nawet przy pomocy nauczyciela, nie udziela prawidłowych odpowiedzi na większość zadanych mu pytań.

Stopień dopuszczający (wymagania konieczne)

Uczeń ma braki w wymaganiach koniecznych z zakresu wiadomości i umiejętności. Opanował w stopniu elementarnym umiejętności i wiadomości dotyczące organizmów żywych, ich budowy, występowania i czynności życiowych. Posługuje się w stopniu elementarnym słownictwem i terminologią biologiczną w mowie żywej i pisanej, samodzielnie rozwiązuje i wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności, przejawia chęć i gotowość pracy i współpracy, umie wykorzystać różne źródła informacji, przy czym objawia się to jako praca odtwórcza, wskazująca na słabe zrozumienie polecenia, nadrabia zaległości, przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na proste pytania.

Stopień dostateczny (wymagania podstawowe)

Uczeń opanował podstawowe wiadomości i wybrane umiejętności określone podstawą programową. W szczególności: posiada podstawową wiedzę umożliwiającą kontynuowanie nauki, poprawnie wyraża swoje myśli w prostych i typowych przykładach w mowie żywej i pisanej, przy wypowiedzi widać nieliczne błędy, odpowiedź ustna odbywa się przy pomocy nauczyciela zadającego kolejne pytania, samodzielnie i w grupie rozwiązuje poprawnie nieskomplikowane polecenia, potrafi naśladować podobne rozwiązania w analogicznych sytuacjach, wartościuje elementy działalności człowieka w środowisku, poprawnie odczytuje dane z tekstu, rysunków, diagramów, tabel, przetwarza proste dane na wykresy, rysunki, schematy, z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania sytuacji problemowych.

Stopień dobry (wymagania rozszerzające)

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności w stopniu dobrym, uwzględniającym wymagania rozszerzające. W szczególności: pracuje systematycznie, a jego przygotowanie, choć pełne jest różne jakościowo, czyta ze zrozumieniem schematy, wykresy, dokonuje poprawnych interpretacji różnorodnych tekstów źródłowych, udziela zasadniczo samodzielnie odpowiedzi, choć uwidaczniają się niewielkie braki w wiedzy lub

wypowiedź nie wyczerpuje omawianego zagadnienia, wiadomości i umiejętności podstawowe są dla niego zrozumiałe, potrafi samodzielnie wykonywać zadania o pewnym stopniu trudności tu: treści przystępne, średnio trudne, dostrzega zależności przyczynowo-skutkowe, łączy zagadnienia w logiczne ciągi, opanował umiejętność dokonywania interpretacji prostych zjawisk przedstawianych graficznie, w mowie żywej i pisanej posługuje się językiem poprawnym pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, potrafi wartościować działalność człowieka w środowisku, aktywnie i efektywnie pracuje i współpracuje w zespołach grupowych, chętnie wykonuje dodatkowe zadania.

Stopień bardzo dobry (wymagania dopełniające)

Uczeń w stopniu wyczerpującym opanował materiał przewidziany w podstawie programowej dla danej klasy oraz praktycznie stosuje umiejętności z zakresu kluczowych kompetencji w edukacji biologicznej. W szczególności: przygotowanie ucznia do lekcji jest pełne, wszechstronne oraz systematyczne, sprawnie posługuje się wiadomościami i zdobytymi umiejętnościami, podczas wypowiedzi ustnej samodzielnie potrafi interpretować omawiane zagadnienie, jego wypowiedz jest ładna, ciekawa i poprawna pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, samodzielnie dokonuje interpretacji wykresów, schematów i innych materiałów źródłowych, obok prawidłowego wnioskowania przeprowadza proste analizy zjawisk, potrafi zastosować wiedzę w praktycznym działaniu, chętnie wykonuje zadania i prace dodatkowe, wykorzystuje różne źródła informacji do pogłębiania swojej wiedzy, bierze aktywny udział w przedsięwzięciach o charakterze środowiskowym, wnosi twórczy wkład w realizację zadań oraz omawianych zagadnień, pracuje nad własnym rozwojem lub bierze aktywny udział w konkursach o treściach biologicznych.

Stopień celujący (wymagania wykraczające)

Uczeń spełnia wszystkie kryteria ujęte w wymaganiach na ocenę bardzo dobra, a ponadto w zakresie posiadanej wiedzy wykracza poza podstawę programową, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, a ich efekty potrafi zaprezentować innym w konkretnej formie. Ponadto uczeń powinien wykazać się znaczącymi osiągnięciami w konkursach na poziomie ponadszkolnym.

Szczegółowe wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne zawiera plan wynikowy opracowany według programu nauczania biologii dla szkoły podstawowej – Puls życia autorstwa Anny Zdziennickiej (Nowa Era).

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB ROZWOJOWYCH I EDUKACYJNYCH ORAZ MOŻLIWOŚCI PSYCHOFIZYCZNYCH UCZNIĄ.

Wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego;

posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania;

posiadającego opinię PPP;

nieposiadającego orzeczenia lub opinii PPP, który jest objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole. W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub posiadającego orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego oraz ucznia posiadającego opinię PPP dostosowanie wymagań polega na przestrzeganiu indywidualnych zaleceń poradni.

Zasady pracy z uczniem o specyficznych problemach edukacyjnych:

uczeń powinien siedzieć blisko nauczyciela, by korzystać z jego pomocy w razie trudności w wykonywaniu zadań,

wiadomości ucznia są sprawdzane głównie ustnie, w miarę możliwości w mniejszej grupie lub indywidualnie,

wypowiedzi ucznia oceniane będą pod względem treści, nie będzie brane pod uwagę ubogie słownictwo ucznia,

ocenianiu nie podlega szata graficzna odpowiedzi na sprawdzianach lub kartkówkach, pod uwagę nie będą brane błędy ortograficzne,

przy wyraźnym zaleceniu poradni czas na pisanie kartkówek i sprawdzianów zostanie wydłużony odpowiednio o 10 i 5 minut,

przy nauczaniu angażuje się jak najwięcej zmysłów,

uczeń nie jest zmuszany do natychmiastowej odpowiedzi, dany jest mu czas na zastanowienie,

w przypadku rozpoznanej osłabionej funkcji pamięci należy wydłużyć czas na nauczenie się pewnych partii materiału lub rozłożyć go na mniejsze części.

Dostosowanie wymagań dla uczniów z dysfunkcją:

dysleksja – zaburzenia czytania i pisania

Możliwe problemy ucznia	Dostosowanie wymagań
-------------------------	----------------------

Kłopoty z czytaniem długiego tekstu.	wyróżnianie innym kolorem definicji i ważnych informacji do zapamiętania skracać polecenia
Uczeń myli podobne znaki .	dać więcej czasu wykonać z uczniem ćwiczenia w samodzielnym rysowaniu np. komórek, tkanek
Trudności w czytaniu schematów, rysunków i diagramów	- zaczynamy od prostych przykładów, np. uproszczony schemat budowy komórki
Trudności z czytaniem legend na schematach.	- zabawa w skojarzenia (znak – opis naturalny)
Zaburzona orientacja w terenie.	- zabawa w terenie z wykorzystaniem planu
Trudności z rozpoznawaniem i wskazywaniem elementów budowy ciała, komórki	stosowanie prostych schematów zabawa z kierunkami
Trudności z zapamiętywaniem terminologii.	wprowadzać w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów w czasie odpowiedzi ustnych dyskretnie wspomagać i naprowadzać, dawać więcej czasu na przypomnienie
Uczeń nie potrafi wskazać na schemacie właściwego przebiegu np. cyklu	- pytaniami lub podpowiedziami kierunkować ucznia w celu uzyskania poprawnej odpowiedzi
Kłopoty z uczeniem pamięciowym, np. wymienianie kości kończyny górnej	- uczyć metoda skojarzeń (np. Rankiem Łukasz pod natryskiem śpiewa pieśni
Trudności z zapamiętywaniem dat, liczb, wydarzeń chronologicznych	uatrakcyjniać wprowadzanie dat ciekawostkami sprawdzanie poprawności zapisu liczb

dysortografia – błędne pisanie

Możliwe problemy ucznia	Dostosowanie wymagań
-------------------------	----------------------

trudności w opanowaniu poprawnej pisowni popelnianie błędów w zapisie niepoprawne odczytywanie	prace pisemne oceniane pod kątem merytorycznym wyróżnianie inną czcionką lub kolorem definicji i nazw oraz ważnych informacji -zapisywać na tablicy obce nazwy
--	--

dysgrafia – niski poziom graficzny pisma

Możliwe problemy ucznia	Dostosowanie wymagań
niski poziom czytelności pisma wolniejsze tempo pracy trudności z rysowaniem map, schematów, wykresów	prace pisemne są oceniane pod kątem merytorycznym w miarę możliwości uczeń może korzystać z komputera, np. przy odrabianiu prac domowych wydłużenie czasu na prace pisemne ustne odpytywanie ucznia

W przypadku głębokiej dysfunkcji uczeń jest oceniany w wymienionych sytuacjach tylko wówczas, gdy otrzyma ocenę pozytywną.

Dostosowanie wymagań dla uczniów o obniżonych możliwościach edukacyjnych:
pod względem form i treści:

omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności;

pozostawianie więcej czasu na jego utrwalenie,

podawanie poleceń w prostszej formie,

unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć;

częste odwoływanie się do konkretnego, przykładu,

unikanie pytań problemowych, przekrojowych,

wolniejsze tempo pracy,

odrębne instruowanie,

zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie,

częste motywowanie ucznia;

pod względem oceniania:

ograniczenie wymagań do umiejętności rozszerzających,

przygotowanie testów dostosowanych do możliwości ucznia, a w przypadku stosowania

testów ogólnych progi procentowe przy wystawianiu ocen obniżone są o 10%,

wyróżnienie inną czcionką lub kolorem definicji i nazw oraz ważnych informacji,

wydłużenie czasu pracy na wykonanie zadania o 5-10 minut,

kontrola poprawności odczytywanych poleceń,
dodatkowe wskazówki nauczyciela,
umożliwienie wielokrotnego poprawiania sprawdzianów,
umożliwienie poprawiania kartkówek,
umożliwienie ustnej poprawy sprawdzianu,
w zależności od zalecenia przewaga odpowiedzi ustnych nad pisemnymi.

Dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą: upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim. Dostosowanie wymagań edukacyjnych w stosunku do uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim dotyczy:

zasad prezentacji materiału:

stosowanie ćwiczeń doskonalących szybkość i precyzyjność spostrzegania,
zwracanie uwagi na odróżnianie istotnych szczegółów,
wydłużanie czasu na zrozumienie prezentowanych treści materiału,
przekazywanie treści za pomocą konkretów uwzględniając krótkotrwały okres koncentracji,

podawanie atrakcyjnego wizualnie materiału mniejszymi partiami;

form sprawdzania wiedzy i umiejętności:

wydłużanie czasu na opanowanie materiału,
uwzględnianie problemów z funkcją pamięci logicznej i abstrahowania,
angażowanie ucznia do wypowiedzi ustnej uporządkowanej,
formułowanie krótkich i precyzyjnych poleceń na sprawdzianach i kartkówkach;

zasad oceniania:

ocenianie wkładu pracy w wykonane ćwiczenie,
stosowanie zasad oceniania rzeczywistych indywidualnych postępów w nauce, a nie stanu faktycznego,
stosowanie różnego rodzaju wzmocnień, tj. pochwały i zachęty,
ograniczenie w wypowiedzianiu się do kilku prostych zdań,
naprowadzanie podczas wypowiedzi ustnych poprzez pytania pomocnicze.

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z BIOLOGII DLA UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU LEKKIM

CELUJĄCY

wiedza na poziomie znacznie przekraczającym wymagania programowe,
pełne rozumienie wiadomości programowych i na ich podstawie operowanie treściami programowymi,
samodzielne i sprawne posługiwanie się wiedzą biologiczną w teorii i praktyce,

odpowiedzi ustne i pisemne świadczące o opanowaniu wiedzy we właściwym zakresie problemowym,
posługiwanie się poprawnym językiem biologicznym,
swobodne operowanie faktami, dostrzeganie między nimi związków, ukazywanie związków między zjawiskami z różnych dziedzin życia,
duża aktywność na lekcjach,
systematyczność i pilność w nauce.

BARDZO DOBRY

materiał został opanowany we właściwym zakresie problemowym,
samodzielne i sprawne posługiwanie się wiedzą biologiczną w teorii i praktyce (odpowiedzi nie wychodzą poza obowiązujący program nauczani),
duża szczegółowość w przedstawianiu faktów biologicznych,
podejmowanie samodzielnej oceny zjawisk i faktów biologicznych,
duża aktywność na zajęciach,
w pracach pisemnych i w wypowiedziach ustnych właściwe używanie terminologii biologicznej,
systematyczność i pilność w nauce

DOBRY

materiał nie został w pełni opanowany i zrozumiany,
materiał opanowany w zakresie podstaw programowych,
w odpowiedziach ustnych pisemnych występują drobne błędy rzeczowe i merytoryczne,
ograniczona umiejętność analiza problemu,
poprawne stosowanie słownictwa i terminologii biologicznej, poprawne rozumienie i stosowanie pojęć biologicznych,
poprawne przedstawianie związków przyczynowo-skutkowych,
uczestnictwo w zajęciach lekcyjnych.

DOSTATECZNY

materiał został opanowany i zrozumiany w niewielkim stopniu,
odpowiedzi ustne i pisemne tylko częściowo odpowiadają podstawowym zagadnieniom,
zdarza się błędne używanie terminologii biologicznej,
sporadyczne używanie właściwych pojęć,
brak własnej oceny wydarzeń,
niesamodzielność i odtwórczość w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych,
bierna postawa na zajęciach,
w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych ubogie słownictwo, błędne stosowanie

terminologii biologicznej.

DOPUSZCZAJĄCY

materiał został opanowany tylko w zakresie podstawowych wiadomości,
ograniczone, częściowe przedstawianie pojęć biologicznych,
poprawne rozumienie treści programowych przy znacznej pomocy nauczyciela,
niewielkie umiejętności posługiwania się wiedzą w teorii i w praktyce,
zaburzona umiejętność wskazywania związków przyczynowo-skutkowych,
liczne błędy w rozumieniu i używaniu pojęć biologicznych,
umiejętność właściwego doboru materiału,
ubogie słownictwo, pełne uproszczeń i nieścistości,
sporadyczna aktywność na lekcjach,
sporadyczne przygotowywanie się do zajęć,
odpowiedzi pisemne i ustne w dużej części nie na temat,

NIEDOSTATECZNY

materiał nie został opanowany nawet w zakresie wiadomości podstawowych mimo znacznej pomocy nauczyciela,
nieznajomość podstawowych faktów z zakresu biologii,
brak umiejętności stosowania wiedzy w teorii i praktyce,
błędne rozumienie pojęć, złe ich stosowanie,
prace pisemne i odpowiedzi ustne nie na temat,
-nie wypełnianie poleceń nauczyciela,
brak odrobionych prac domowych,
lekceważący stosunek do przedmiotu i nauczyciela,
brak aktywności na lekcjach.